

ЗОВНІШНЬОПОЛІТИЧНА СТРАТЕГІЯ РЕСПУБЛІКИ СІНГАПУР В АФРИКАНСЬКОМУ НАПРЯМІ

Розглянуто розвиток стратегії просування інтересів Республіки Сінгапур в африканському регіоні. На основі аналізу діяльності Enterprise Singapore досліджено конкретні заходи, ужиті урядом країни для налагодження партнерських відносин із державами регіону. У зв'язку з високими інвестиційними можливостями Республіки Сінгапур значну увагу приділено співпраці в торгово-економічній сфері та розвитку кооперації в межах регулярних африкансько-сінгапурських бізнес-форумів.

Ключові слова: Республіка Сінгапур, зовнішньополітична стратегія, цифрова економіка, концепція відповідального інвестування, африкансько-сінгапурські бізнес-форуми, азійський хаб.

Зважаючи на багатокomпонентність сучасної міжнародної системи й ускладнену структуру взаємозв'язків між її елементами, у XXI ст. перед більшістю країн світу гостро постає потреба диверсифікації геополітичних союзників та економічних партнерів. Протягом усієї історії Республіки Сінгапур у її зовнішній політиці можна було простежити традиційне балансування між співпрацею зі Сполученими Штатами Америки (США) та Китайською Народною Республікою (КНР). Через ескалацію напруженості між цими двома політичними акторами вагомого значення набула стратегія пошуку нових партнерів і поглиблення взаємозв'язків з іншими країнами та регіонами. Розширення векторів зовнішньополітичної діяльності Республіки Сінгапур свідчить водночас про зростання геополітичних амбіцій держави. Географічні показники перестали бути перешкодою для посилення політичного впливу країн. З огляду на це уряд Республіки Сінгапур, незважаючи на невеликі розміри території та кількість населення, активно просуває національні інтереси у віддалених регіонах.

Африканський континент, попри цілий комплекс безпекових й економічних проблем, нині привертає дедалі більше уваги іноземних інвесторів. За темпами економічного зростання такі країни, як Ефіопія, Руанда, Танзанія, Кот-д'Івуар, Джибуті, уже кілька років поспіль посідають передові позиції. Для регіону характерні значні сировинні ресурси, велика частка молодого економічно активного населення та високі темпи урбанізації. Натепер в Африці стрімко підвищується рівень споживання та формується середній клас. Усі вказані чинники зумовили зростання інтересу до регіону з боку провідних країн світу.

Звичайно, за розмірами інвестицій та торговельного обороту Республіка Сінгапур не може конкурувати з Китаєм чи США. Однак останнім часом Африка стала одним зі стратегічних регіонів зовнішньополітичної активності держави. Натепер з-поміж країн – членів АСЕАН саме Сінгапур є найбільшим інвестором до Африки [1]. Прямі іноземні інвестиції на кінець 2019 р. становили 20 млрд дол США. До того ж, їхні розміри щороку зростають [15].

Найбільший інтерес для Сінгапуру становить стрімке зростання цифрової економіки Африки. Згідно з дослідженням Global Data, 2022 р. щомісячне використання мобільних даних на одного абонента в Африці збільшиться вдвічі порівняно з 2017 р. Такі швидкі темпи поширення інтернету та молодий вік населення допомогли стимулювати електронну торгівлю в усій Африці. За даними McKinsey, споживчий ринок у Субсахарській Африці до 2025 р. досягне позначки в 2,1 трлн дол США, з яких – 75 млрд дол припадатиме на e-commerce [1].

Нині понад 60 сінгапурських компаній працюють у понад 40 країнах Африки. З кожним роком їхня кількість

зростає, адже дедалі більше африканських держав пришивидшують темпи цифровізації й економічної інтеграції, стають відкритішими для глобальної торгівлі [1].

Посиленням присутності компанії Сінгапуру в різних регіонах світу, зокрема і в Африці, активно займається Enterprise Singapore (ESG) – урядове агентство в Міністерстві промисловості та торгівлі. Окрім сприяння розвитку національних компаній та поширення їхньої продукції і послуг в усьому світі, місією ESG є також позиціонування Республіки Сінгапур як глобального хабу міжнародної торгівлі та стартапів. Паралельно Enterprise Singapore заохочує міжнародні компанії відкривати свої світові чи азійські хаби саме в Сінгапурі, зважаючи на його відкритість до інновацій і спрощену процедуру ведення бізнесу у країні [11].

У наш час Сінгапур, попри невеликі розміри території, вважають провідним глобальним економічним хабом із цілісною екосистемою, що складається з різних торговельних кластерів, передусім ідеться про енергетику, агропромислову продукцію й обробну промисловість. На території країни розташовані штаб-квартири та центральні або регіональні офіси найбільших транснаціональних компаній, які використовують переваги надійного та сприятливого інвестиційного клімату Сінгапуру. Завдяки активній діяльності Enterprise Singapore їхня кількість щороку зростає, що приносить додаткові дивіденди до бюджету держави та посилює можливості поширення її м'якої сили. ESG водночас формує довіру до продукції і послуг, які виробляють у країні. Така діяльність сприяє також підняттю міжнародного іміджу Сінгапуру та позиціонуванню його як держави з високими стандартами виробництва й надання послуг [11].

Для кращого налагодження двосторонніх економічних відносин із країнами Європи, Африки, Близького Сходу, Латинської Америки тощо Enterprise Singapore відкриває на їхній території закордонні центри. Нині на території Африки ESG має три представницькі офіси. Перший було засновано 2013 р. в ПАР, яка є найбільшим торговельним партнером Сінгапуру в регіоні, а саме в Йоганнесбурзі. У тому ж році відкрито також центр в Аккрі (Гана) для просування інтересів Сінгапуру в Західній Африці. 2018 р. географія закордонних офісів ESG розширилася й до Східної Африки: відкрито центр у Найробі (Кенія) [14].

Такі закордонні центри сприяють розширенню ділового партнерства та торговельної співпраці між Сінгапуром та країнами Африки. Функціонування в регіоні офісів ESG піднімає рівень довіри африканських підприємців до потенційних партнерів із Сінгапуру та спрощує ведення комунікації, пришвидшуючи пряме налагодження контактів і підписання угод про те чи інше партнерство.

ESG також підтримує сингапурські компанії, що прагнуть досліджувати можливості зростання в Африці, та африканські, які бажають вийти на ринки Азії, використовуючи Сингапур як базу для здійснення операцій у регіоні [11].

Важливою платформою для комунікації та налагодження зв'язків є регулярні африкансько-сингапурські бізнес-форуми. Уперше такий захід проходив 2010 р. Відтоді їх організують кожні два роки. 2020 р. форум довелося перенести на серпень 2021 через карантинні обмеження, пов'язані з пандемією CoViD-19 [2].

Проведення форуму в таких масштабах свідчить про глобальні амбіції Сингапуру, адже це перша платформа для налагодження прямої B2B комунікації та сприяння торгівлі між Африкою й Азією [11].

Тож доцільно згадати про африкансько-сингапурський бізнес-форум 2018 р., у межах якого було укладено цілий комплекс Меморандумів про співпрацю в різних секторах економіки. Зокрема, сингапурська компанія Well & Able Holdings підписала контракт про будівництво масштабного логістичного хабу (майже 10 тис. м²) у Сенегалі. Graumatic Singapore домовилася про співпрацю з кенійським Crescentech (ІКТ) з питань безпеки у сферах банківської справи, телекомунікації та роздрібною торгівлі в Кенії, ПАР та Нігерії [2].

На церемонії закриття міністр торгівлі та промисловості Чан Чун Сін заявив: "Сингапур торгує майже з усіма країнами Африки: від фруктів до електроніки та нафтопродуктів; якщо говорити про сферу послуг, то це транспорт, логістика, ІТ і багато іншого" [2]. Сторони домовилися нарощувати співпрацю та продовжувати "будувати мости між Африкою та Азією" [2]. Загалом за результатами цього бізнес-форуму вдалося підняти показники торговельного обороту між Сингапуром й африканським регіоном та активізувати нові напрями співпраці.

У зв'язку з карантинними обмеженнями, пов'язаними з пандемією CoViD-19, було ухвалено рішення провести щорічний форум у форматі онлайн. У ньому взяли участь понад дві тисячі учасників із 30 країн. Місією заходу було проголошено налагодження партнерств і зростання можливостей між двома регіонами, що динамічно розвиваються. Незважаючи на певне уповільнення торговельно-економічних взаємозв'язків унаслідок пандемії, є значні перспективи для інвестицій та колаборації між регіонами. З огляду на це африкансько-сингапурський форум 2021 було присвячено розгляду критичних проблем і способів їхнього спільного врегулювання, а також пошуку нових можливостей у сферах, що становлять спільний інтерес. Ідеться, передусім, про цифрові технології, фінансові послуги, інновації, обробку промисловість (зокрема й виробництво готових товарів), сталий розвиток та урбаністичні проекти (у контексті концепції smart-city, що успішно реалізують у Сингапурі) [11].

Лейтмотивом церемонії відкриття 23 серпня 2021 р. стало підкреслення того, що Африка залишається пріоритетним напрямом для інвестування, незважаючи на виклики, пов'язані з пандемією CoViD-19 [12].

Окрім панельних дискусій, на яких обговорювалися можливості співпраці у сфері цифрових технологій, фінансування, інновацій тощо, учасники могли спроектувати потенційну кооперацію під час спільних віртуальних бізнес-сесій [10].

Онлайн-формат події дозволив залучати максимально широке коло учасників та надати рівні можливості для представлення власних бізнес-ідей та пошуку партнерів для кооперації між компаніями Сингапуру та країн Африки [10].

Президент Африканського банку розвитку Акінвумі Адесіна зазначив, що стрімке поширення вірусу CoViD-19 призупинило активне зростання економіки у країнах Африки та зумовило рецесію та збій у міжнародних торговельних процесах. Водночас він висловив оптимістичне бачення подальшого розвитку африканського регіону та наголосив на появі нових можливостей для інвестування: "Ви не можете ігнорувати ринки Африки. Африка – відкрита для інвесторів", додавши, що нові виклики супроводжуються новими можливостями [12]. На запитання, які галузі економіки мають найвищий потенціал для інвестування, Адесіна назвав, передусім, відновлювану енергетику, інфраструктуру та логістику [12].

Зі свого боку, старший міністр Республіки Сингапур Тарман Шанмугаратам закликав інвесторів розглядати як коротко-, так і довгострокові потенційні проекти. Адже Африка як економічний регіон поступово відновлюється і продовжує бути одним із головних інвестиційних напрямів для Сингапуру, оскільки може запропонувати широке коло ще не використаного потенціалу. "Африка зовсім інша. Там іще не домінують великі гравці. Це відкрите поле, де можна зайняти своє місце, знайшовши правильних партнерів" [12]. Незважаючи на потужну економічну експансію Китаю та Індії, компанії Сингапуру мають достатньо можливостей просувати власні інтереси в регіоні та залучати нових клієнтів, пропонуючи власний продукт або послугу високого рівня якості.

Шанмугаратам підкреслив перспективність виходу на африканські ринки для малих і середніх підприємств Сингапуру. Інформаційна революція, що пришвидшеними темпами зараз відбувається в Африці, разом з одночасним набуттям чинності континентальної угоди про вільну торгівлю, зумовила появу значних перспектив для вигідних інвестицій. Притому компанії Сингапуру вже активно почали використовувати цей напрям. Прикладом може бути інноваційна пілотна платформа, яку Сингапур розвиватиме спільно із центральним банком Гани, поєднуючи підприємства та кредитні організації в цілісну структуру з вільним і безперервним обміном інформацією [12].

Організатори форумів зазначають, що історія відносин між Сингапуром та Африкою доводить перспективність і надійність кооперації. Ascott Limited, CrimsonLogic Pte Ltd, Food Empire, Guud, SMEC & Surbana Jurong, Thunes й інші вже давно закріпилися на ринках Східної Африки. Сингапур пропонує технологічні рішення багатьох інфраструктурних і логістичних проблем. А пандемія CoViD-19 лише збільшила попит на подібну кооперацію.

Під час церемонії закриття форуму 2021 чинний керівник Enterprise Singapore Пітер Онг Бун Кві висловив оптимістичне бачення подальшого розвитку відносин між Сингапуром та африканським континентом, наголосивши на їхній взаємній вигідності.

Важливо наголосити, що тісніша співпраці Сингапуру з країнами Африки справді є вигідною для обох сторін. Ключові галузі економіки, у яких Сингапур є світовим лідером, водночас є тими секторами, де Африка найбільше потребує інвестицій. Передусім ідеться про суднобудування, ремонт суден, нафтопереробну галузь, енергетику, облаштування портів та аеропортів, фінансові послуги й ІКТ [4].

Водночас, ураховуючи невеликі розміри Сингапуру, африканські лідери не сприймають його як стратегічну загрозу, на відміну від того ж Китаю чи країн Європи, які в минулому були колонізаторами. Отож, країни Африки зацікавлені в тому, щоб сингапурські компанії вигравали

тендери на проекти стратегічного значення, такі як глибоководні порти й інша критична інфраструктура [4].

Окрім економічної вигоди та відсутності політичних загроз, країни Африки інвестиції Сінгапуру позитивно сприймають і з інших причин. Це пояснюють тим, що вони зазвичай націлені на важливі екологічні й соціальні проекти [3]. Сінгапур просуває концепцію "відповідально-го інвестування", тому значні фінансові потоки спрямовані саме на реалізацію соціально-економічних проектів, зокрема пов'язаних зі сталим розвитком. В одному з останніх звітів Fitch Ratings ідеться про особливий сінгапурський підхід до інвестування, пов'язаний із довготерміновими орієнтирами сталого розвитку. Це впливає на те, як позичальники в регіоні створюють можливості для сталого інвестування та які типи емітентів отримують фінансування через міжнародні ринки капіталу [6].

Історично важлива роль установ із фінансування розвитку як джерела капіталу в країнах Африки (особливо на південь від Сахари) сформувала спосіб позиціонування інвестицій у регіон. Основні потреби у фінансуванні інфраструктури можна охарактеризувати як унесок у досягнення цілей сталого розвитку, що тісно узгоджені з багатьма інвестиційними структурами ESG [6].

Показовим прикладом екологічної відповідальності Республіки Сінгапур є відсутність інвестицій у видобувні галузі. Оскільки в африканському регіоні містяться одні з найбільших у світі запасів нафти, газу, вугілля, металів, а також рідкісних корисних копалин, високорозвинені держави постійно збільшують обсяги інвестицій у підприємства з виробництва викопного палива. Сінгапур, зі свого боку, інвестує переважно в екологічні проекти. Наприклад, програми електрифікації дедалі частіше передбачають виробництво енергії з відновлюваних джерел або будівництво житлових комплексів, що мають менший вплив на довкілля [6].

Стабільне ділове середовище Республіки Сінгапур в поєднанні з потужною інфраструктурою, державною підтримкою та сприятливою нормативно-правовою базою роблять її перспективною платформою, з якої африканські компанії можуть виходити на ринки Азії [2].

Однією зі складових зовнішньополітичної стратегії Сінгапуру є позиціонування країни як азійського хабу. За ініціативи Enterprise Singapore та Грошово-кредитного управління було засновано організацію Infrastructure Asia з метою об'єднання локальних і міжнародних гравців, обміну досвідом для спільної реалізації та фінансування регіональних проектів [11]. Використовуючи цю платформу, Сінгапур може відігравати роль посередника для африканських компаній у їхньому виході на ринки країн Азії. Зокрема, Сінгапур уже називають "воротами до АСЕАН", тож таке посередництво країни в налагодженні співпраці країн АСЕАН з Африкою є ще одним чинником посилення регіонального впливу держави в Південно-Східній Азії [4].

Значну частку двосторонньої економічної активності займає співпраця у сфері фінансових послуг. Зокрема, африканські країни зацікавлені в запозиченні досвіду Сінгапуру щодо поліпшення фінансових послуг для населення. Одним із прикладів успішної взаємодії може бути кооперація Сінгапуру та Кенії. За сприяння ESG сінгапурський інтернет-провайдер платіжних послуг Red Dot Payment підписав Меморандум про взаєморозуміння з кенійським оператором мобільної мережі Finserve Africa Limited задля сприяння електронним платежам у Східній Африці. Центральні банки Сінгапуру та Кенії започаткували Afro-Asia FinTech Festival й уклали угоду про співпрацю у сфері FinTech.

Африкансько-азійські фестивалі проводять у межах Усесвітнього фестивалю Fintech, який щороку організовує Грошово-кредитне управління Республіки Сінгапур, яке, за оцінками багатьох експертів, вважають, до речі, найкращим центральним банком у світі [9].

Проведення африкансько-азійських заходів такого рівня за координації Сінгапуру та Кенії свідчить про регіональні амбіції обох держав та про готовність до налагодження тісної співпраці у сфері фінансових технологій [9].

Востаннє такий фестиваль було організовано 11 листопада 2021 р. Темою цього річного заходу проголошено "Сталі інновації для інклюзивної цифрової економіки". Серед головних тем панельних дискусій були, передусім, останні технологічні інновації та їхній потенційний вплив на суспільство. Основну увагу приділяли технологіям, що орієнтовані на людей, й інноваціям для інклюзивної цифрової економіки. Було також обговорено та представлено технології сталого розвитку в контексті спільних зусиль із протидії кліматичним змінам.

Тож, як бачимо, сфери взаємодії Республіки Сінгапур із країнами Африки як на регіональному, так і на двосторонньому рівнях постійно розширюються. Варто також підкреслити, що набуття чинності Угоди про африканську континентальну зону вільної торгівлі (AfCFTA) 01.01.2021 стало додатковим поштовхом до зростання геополітичних та економічних інтересів Сінгапуру в регіоні. Адже така угода надає сінгапурським підприємствам в Африці можливість диверсифікувати свою торгівлю й інвестиційну структуру, а також реалізовувати свої послуги та продукти в понад 50 країнах Африки, уникаючи багаторазової сплати тарифів. Водночас AfCFTA об'єднає 1,2 млрд африканських споживачів на єдиному ринку та позитивно вплине на економічне зростання регіону загалом [8].

Окрім зростання внутрішньоконтинентальної торгівлі, Африка підвищить свою інвестиційну привабливість та в перспективі залучатиме більше іноземних інвестицій. Сінгапурська компанія *Olam International*, наприклад, один із найбільших ненафтових експортерів у Нігерії, зможе придбати сировину за конкурентними цінами з усього континенту для підтримки своїх заводів, що виробляють корми для тварин, молочну продукцію та споживчі товари [8].

Водночас регіональна інтеграція стимулюватиме розвиток транспортної інфраструктури для наземних, морських і повітряних вузлів. Проект *Lekki Port Project*, що реалізується сінгапурською холдинговою компанією *Tolaram* у вільній зоні Лагосу, покликаний відповісти на дедалі більший попит на комерційні операції в Нігерії та в регіоні Західної Африки загалом [8].

Сінгапур вдало використовує стрімкі темпи цифровізації економіки африканських країн. Адже цифрові інструменти стають доступними дедалі більшій кількості людей, зокрема й у віддалених сільських місцевостях, що надає нових перспектив розвитку сектору фінансових послуг.

Сінгапурська компанія *Guud*, зокрема, що спеціалізується на програмних рішеннях і послугах, розробляє в Африці платформу *Single Custom Territory* з метою забезпечення безперервного потоку інформації для швидшого оформлення й переміщення вантажів через кордони між країнами Східноафриканського співтовариства [8].

Ще одним вдалим прикладом кооперації на рівні підприємств є сінгапурський стартап *InfoCorp*, що співпрацює з кенійськими партнерами над розробкою платформи ідентифікації та відстеження корів на дрібних молочних фермах. Завдяки цьому проекту фермери також зможуть розблокувати доступ до своїх активів й

отримати кредити на основі оцінки вартості та стану здоров'я їхньої худоби [8].

Thunes, що спеціалізується на транскордонних платежах, співпрацює з PayPal і кенійською телекомпанією *Safaricom*, щоб уможливити переказ коштів між PayPal і мобільним гаманцем телекомпанії. Така кооперація дозволяє кенійським продавцям отримати доступ до ринків через глобальне охоплення PayPal [8].

У країнах Африки зростає попит також на онлайн-освіту. Сінгапурська компанія *ACKTEC Technologies* розробила франкомовний мобільний додаток для навчання водіїв вантажівок у Камеруні за допомогою комп'ютера або смартфона. *Terra.AI* співпрацює з *CTIC Senegal*, бізнес-інкубатором у Дакарі, та їхнім партнером *Gallium*, щоб запустити освітні ініціативи на основі штучного інтелекту в Західній Африці [8].

До того ж, Сінгапур бере активну участь у побудові цифрового фундаменту для забезпечення партнерських зв'язків між Африкою та Азією. Зокрема, Грошово-кредитне управління Республіки Сінгапур співпрацює із центральними банками Гани, Кенії, Брунеї та Камбоджі над розробкою спільної цифрової інфраструктури. 2020 р. головні кредитно-фінансові установи Сінгапуру й Гани розпочали роботу над відкриттям центру *Buniness san Borders*, діяльність якого дозволить малим і середнім підприємствам обох держав вийти на нові ринки в Африці й Азії.

Незважаючи на певне уповільнення взаємозв'язків, викликане пандемією CoViD-19, 2020 р. закордонні центри *Enterprise Singapore* в Аккрі, Найробі та Йоганнесбурзі сприяли реалізації 31-го нового проєкту [8].

Якщо ж аналізувати відносини Республіки Сінгапур на двосторонньому рівні, тобто з окремими країнами Африки, то можна це зробити на прикладі Південно-Африканської Республіки, яка натеper є найбільшим торговельним партнером Сінгапуру в регіоні, та Гани, де також функціонує закордонний офіс ESG, що позитивно впливає на розвиток відносин між країнами.

Двосторонні відносини ПАР і Сінгапуру є прикладом сталих партнерських зв'язків, що базуються на спільних інтересах і цінностях. Ще за президентства Нельсона Манделі Сінгапур розглядали як перспективну державу-союзницю в контексті розвитку Глобального Півдня. Під час візиту лідера ПАР 1997 р. було проголошено спільне бажання розвинути кооперацію в різних сферах політичного й економічного життя. Завдяки тісним взаємовідносинам із Сінгапуром ПАР прагне також розширити співпрацю з іншими країнами, що входять до АСЕАН, щоб на глобальному рівні продовжувати кооперацію Південь – Південь [5].

В економічному сенсі держави становлять взаємний інтерес, адже посідають лідерські позиції у своїх регіонах. Помітний значний потенціал для налагодження співпраці в галузі енергетики, готельного бізнесу й освітніх послуг [5].

2016 р. набула чинності двостороння угода про уникнення подвійного оподаткування та запобігання ухиленню від сплати податків на прибуток, що стала додатковим імпульсом для активізації партнерських відносин між Сінгапуром і Південно-Африканською Республікою [13].

Задля просування національних інтересів Республіки Сінгапур у Західній Африці було прийнято рішення відкрити регіональний офіс ESG у порівняно невеликій Гані. Це пояснюють політичною стабільністю, стрімким зростанням економічних показників і легкістю ведення бізнесу в країні. Водночас це другий за масштабами виробник золота та какао на континенті. У Гани є також значні поклади нафти,

бокситів, алмазів, марганцевої руди та деревини. Крім того, вона має потенціал для розвитку обробної промисловості, зокрема автомобіле- та суднобудування, а також є переробка нафти, виробництво пластмас і текстилю [7]. Тож інтереси Сінгапуру та Гани перетинаються у ключових секторах економіки, що сприяє взаємній зацікавленості в налагодженні тіснішого партнерства.

Останнім часом спостерігаємо також посилення інтересу Сінгапуру до Північної Африки. Особливий інтерес становить Єгипет завдяки широким можливостям співпраці в галузі нафтогазової промисловості, фінансових технологій, дистрибуції продуктів харчування та товарів широкого вжитку, інфраструктури, готельного бізнесу, професійної освіти й охорони здоров'я. Оскільки Єгипет прагне здійснити перехід до сталого управління й екологічного розвитку водних ресурсів у межах реалізації порядку денного на 2030-й рік, Сінгапур як передова країна в питанні інновацій може поділитися успішним досвідом впровадження нових проєктів і вдосконалення своїх можливостей у сфері управління водою й енергією, таких як опріснення, переробка сирого води та використання систем інтелектуальних мереж [10].

Висновки. У зв'язку зі швидкими темпами економічного зростання держав Африки, Республіка Сінгапур посилює свою присутність у регіоні, налагоджуючи партнерські відносини як з окремими країнами, так і на континентальному рівні.

Серед членів АСЕАН Сінгапур, попри невеликі розміри території та кількість населення, є найбільшим інвестором і торговельним партнером для країн цього регіону. Активізація такої співпраці є взаємовигідною через наявність широкого кола галузей, що становлять спільний інтерес (передусім цифрова економіка), та через концепцію "відповідального інвестування" Сінгапуру. Просуванням спільних проєктів займається урядова агенція *Enterprise Singapore*, що відкрила на території Африки три закордонні центри.

Завдяки успішній стратегії налагодження партнерських зв'язків і просуванню власних інтересів у регіоні Сінгапур позиціонує себе як азійський хаб і є посередником для африканських компаній, що прагнуть вийти на азійські ринки, а також для країн Азії, які планують поглиблювати відносини з африканським континентом.

Список використаних джерел

1. Adesola B. Africa-Singapore cooperation: a win-win for businesses, people. *The Business Times*. 2019. URL: <https://www.businesstimes.com.sg/opinion/africa-singapore-cooperation-a-win-win-for-businesses-people>
2. Africa's Emerging Economy Brings New Opportunities for Singapore. *Enterprise Singapore*. 2018. URL: <https://www.enterprisesg.gov.sg/blog/asbf2018/asbf2018-africa-emerging-economy-brings-new-opportunities-for-singapore>
3. Bacquaert S. Why is ESG different in Africa? *ESG Clarity*. 2021. URL: <https://esgclarity.com/why-is-esg-different-in-africa/>.
4. Benard A. Time for Singapore to make Africa a priority. *The Straits Times*. 2014. URL: <https://www.straitstimes.com/opinion/time-for-singapore-to-make-africa-a-priority>
5. Dlamini X. An Analysis of South Africa's Bilateral Relations with the Association of Southeast Asian Nations (ASEAN) Member States: The Cases of Indonesia and Singapore. *University of Pretoria*. 2019. URL: https://repository.up.ac.za/bitstream/handle/2263/72720/Dlamini_Association_2019.pdf?sequence=1&isAllowed=y.
6. ESG Investing in Sub-Saharan Africa Is Tied to Sustainable Development. *Fitch Ratings*. 2021. URL: <https://www.fitchratings.com/research/infrastructure-project-finance/esg-investing-in-sub-saharan-africa-is-tied-to-sustainable-development-20-04-2021>.
7. Ghana. Market Profile. *Enterprise Singapore*. URL: <https://www.enterprisesg.gov.sg/overseas-markets/africa/ghana/market-profile>.
8. Jayakrishnan G. Why Africa should matter to Singapore companies. *The Business Times*. 2021. URL: <https://www.enterprisesg.gov.sg/media-centre/news/2021/august/why-africa-should-matter-to-singapore-companies>.
9. Press Release Afro-Asia Fintech Festival focuses on web 3.0. the next phase of sustainable innovation for an inclusive digital economy.

Official site of Afro-Asia Fintech Festival. 2021. URL: <https://afroasiafintech.net/img/pr.pdf>.

10. PROJECTS: Singapore aims to become Africa's gateway to Southeast Asia. *Zawya*. 2021. URL: https://www.zawya.com/mena/en/projects/story/PROJECTS_Singapore_aims_to_become_Africas_gateway_to_Southeast_Asia-ZAWYA20210823041721/.

11. Promoting business exchange and thought leadership between Africa and Asia. *Enterprise Singapore*. 2021. URL: <https://www.enterprisesg.gov.sg/events/key-events/market/africa-singapore-business-forum/home>.

12. 2021 Singapore Africa Business Forum: In Africa, challenges are the opportunities despite Covid-19. *Official site of African Development Bank Group*. 2021. URL: <https://www.afdb.org/en/news-and-events/press-releases/2021-singapore-africa-business-forum-africa-challenges-are-opportunities-despite-covid-19-45257>.

13. Singapore's Bilateral Agreements With South Africa. *Enterprise Singapore*. URL: <https://www.enterprisesg.gov.sg/overseas-markets/africa/south-africa/doing-business-in-south-africa/singapores-bilateral-agreements-with-south-africa>.

14. Sub-Saharan Africa / Ministry of Foreign Affairs Singapore. URL: <https://www.mfa.gov.sg/SINGAPORES-FOREIGN-POLICY/Countries-and-Regions/Africa/Sub-Saharan-Africa>

15. Tan M. New opportunities open to Singapore businesses in Africa. *The Business Times*. 2021. URL: <https://www.businesstimes.com.sg/global-enterprise/new-opportunities-open-to-singapore-businesses-in-africa>.

Надійшла до редколегії 30.11.21

R. Tezbir, PhD Student
Taras Shevchenko National University of Kyiv, Kyiv, Ukraine

FOREIGN POLICY STRATEGY OF THE REPUBLIC OF SINGAPORE IN THE AFRICAN REGION

The article describes the development of the strategy of advancing the interests of the Republic of Singapore in the African region. Based on the analysis of the activities of Enterprise Singapore, the author examines the specific measures taken by the Government to establish partnerships with countries of the region. Given the high investment opportunities of the Republic of Singapore, particular attention is paid to cooperation in trade and economy and to development of collaboration in regular Africa Singapore Business forums.

Keywords: Republic of Singapore, foreign policy strategy, digital economy, responsible investment, Africa Singapore Business Forum, Asian hub.